

מסורת הש"ס

6) עדין פירא מיט מענטש פון מיה נבנות... 7) עדין פירא מיט מענטש פון מיה נבנות... 8) עדין פירא מיט מענטש פון מיה נבנות...

תורה אור השלם

1) וקחתה בכסף וקחתה בכסף וקחתה בכסף... 2) וקחתה בכסף וקחתה בכסף... 3) וקחתה בכסף וקחתה בכסף...

הגהות הב"ח

6) וקחתה בכסף וקחתה בכסף... 7) וקחתה בכסף וקחתה בכסף... 8) וקחתה בכסף וקחתה בכסף...

גליון הש"ס

6) וקחתה בכסף וקחתה בכסף... 7) וקחתה בכסף וקחתה בכסף... 8) וקחתה בכסף וקחתה בכסף...

מוסף רש"י

הפירוש סליק מבעות מעשר שני... 7) וקחתה בכסף וקחתה בכסף... 8) וקחתה בכסף וקחתה בכסף...

הזהב פרק רביעי בבא מציעא

מה

עין משפט
גור מצוה

יא א ב טושי' רד סי קפט פטי' א: יב ג מ' פיה מ'הל' מעשר שני ה'ל' י: יג ד מ'י' שס פ'ד' ה וע' ב'ר'ס פ'ר'א דמ'ח'א מ'ש'ב' י: יד ה מ'י' פ'יה שס ה'ל' י: ד:

לגבי נפשיה מי איכא פ'ד' לאו טבעא הוי. וז"ל ח"כ היכי מוכח לעיל (דף מד): דרבי חייה סבר דהכא הוי טבעא דלמא היינו דוקא לגבי נפשיה ולא לגבי כסף וי"ל דלעיל סבר כמסקנא דהכא דאי לענין מקח וממכר פירא הוי לגבי הלואה נמי פירא הוי:

אלא פ"ב"ש. ולא יסקנור כמותו אלא אלונייהו קאמר לאי ר' יוחנן סבר לה כמתני' דהזהב קונה את הכסף:

ושאני ה'זוהא. השתא מני מירי דנינר כסף וכתיב הלל וז"ל היכי מוכח נסמון ה"נ מסתברא דר' יוחנן דאמר מחללין מדאמר ר' יוחנן אע"פ שאמרנו אסור ללוות דינר דינר אבל מחללין מעשר שני עליו מנ"ל דאיירי דינר זהב וכתיב שמאי דלמא דינר כסף וכתיב וי"ל דעל כרחק דינר זהב איירי דאי שכל כסף ולגבי הלל פשיטא דמחללין דמתימתין היא (מע"ש פ"ב מ"ו) לא יעשה סלעין דינרי זהב א"כ אומן סלעין חילל פירות עליון ולג"ש דוקא אסור ללוות דסברי דהכא פירא הוי אבל לגבי מותר ללוות דהכא טבעא הוי דהא מחללין סלעין עליו ולג"ש נמי הוי טבעא לחלל פירות עליו וכן לקמן (דף מט). ר"ש אומר אין דינר זהב קונה טלית אלמא לגבי פירא טבעא הוי ואפילו לגבי כסף אסור טבעא טבעא דמילתא כילדומו מסתברא ומיהו ר"ח פירא דהכי אמר רב האי גאון דהכא פירא הוי לכל מילי ושמא זימני האמוראים היה זהב ויאלא בהזאה והוא טבעא וזימני הגאון לא היה יוצא כלל ולכן אמר דהכא פירא:

בבב אלף פ'ר'ט' פ'ק'ו'ת' ר'ש"י פ'י' טעם דנברי ז"ה וזכרנו ז"ש לא נתן טעם משמע לז"ש יכול לעשות מה שירצה וכן לקמן בהפוסט סלע בירושלים וקשה דנמסקת עדיות (פ"א מ"ט) מני להו כהדי דנברי דכ"ש לחומר'א והוי ליה למתנייהו כהדי קולי ז"ש לכן נראה דכ"ש דוקא ככל הסלע קאמרי ולא יתליף ז' וג' פעמים שכל פעם משתכר (6) החטני ונמלא מפקוד מעשר שני ועי"ל דהכא דוקא יתן ככל הסלע מעות שלא יתעפשו בדרך קודם שיגיע שם:

לפלגי בסעי'ע' ע"ל פ'א"ע"י' רבינן ל"ג ליה דלמאי יתלל על סלעין אחרים מיהו הא לא קשיא שהראשונים אינם מריצים להוציאם בירושלים כמו השניים שהם מטבע אחר והא דאמר בהגוזל (קמח) (ב"ק דף י"ז) התקינו שיהו כל המעות שניעו שם:

השתא כספא לגבי פריש'י פהצ"י. הא פשיטא ליה שיש חלוק בין ירושלים לחוץ לירושלים דחוק לירושלים עיקר חלול הוא פירות על פריש'י או על פלג'י כדי להקל משאו וירושלים עיקר החלול הוא כסף על פירות כדי להכילם או על פריש'י כדי לקנות בהם נזקך אצילה ולכן לא פריך מינה לנשוא קמח ולא למ"ד אף כשירות על דירין מחלוקת ופליגי אזי דהכא פירא הוי אזי לאו ולא פריך אלא למ"ד דעמיייהו דכ"ש משום כסף ראשון ולא כסף שני דלענין ראשון ושני סבור שאין לחלק בין חוץ לירושלים לחוזה לה: בבב אלף אשר תאוו נפשך. ואם תאמר והא בעינן פרי מפרי וגדולי קרקע וי"ל דלא ממעטין אלא מים ומלא אכל לא פירוטא דנפרוטה קונה נזק ואין דהו פרי מפרי: אץ

אסור ללוות דינר דינר דינר דמאי אילימא דינר של כסף דינר של כסף לגבי נפשיה מי איכא למ"ד לאו טבעא הוי אלא פשיטא דינר של זהב כדניר של זהב ולמאן אי לב"ה הא אמרי טבעא הוי אלא לאו לב"ש וש"מ ר' יוחנן הוא דאמר אין מחללין לא לעולם אימא לך ר' יוחנן הוא דאמר מחללין ושאני הלואה כיון דלענין מקח וממכר שוויהו רבנן כי פירא דאמרינן איהו גיהו דאוקור וזיל לגבי הלואה נמי פירא הוי ה"נ מסתברא דכי אחא רבין א"ר יוחנן אע"פ שאמרנו אסור ללוות דינר דינר אבל מחללין מעשר שני עליו וש"מ ת"ש (הפורט סלע ממועות מעשר שני ב"ש אומרים בכל הסלע מעות וב"ה אומרים יבשקל כסף בשקל מעות השתא לב"ש לגבי פריש'י מחללין לגבי דהבא מיבעיא שאני פריש'י באחרא דסגין חריפי לישנא אחרינא אמרי לה רבי יוחנן וריש לקיש חד אמר מחלוקת בסלעין על דינרים דב"ש סברי הכסף יבכסף ראשון ולא כסף שני וב"ה סברי יבכסף כסף ריבה ואפילו כסף שני אבל פירות על דינרין דברי הכל מחללין דאכתי כסף ראשון הוא וחד אמר אף בפירות על דינרין נמי מחלוקת ודאמר ר' לענין על דינרין מחלוקת אדמיפלגי בסלעין על דינרין לפלגי בסלעין על סלעין אי אפלגי בסלעין על סלעין הוה אמונא ה"מ בסלעין על סלעין אבל בסלעין על דינרין מודו להו ב"ה לב"ש דדהבא לגבי כסף פירא הוי ולא מחללין קב"ל ת"ש (הפורט סלע של מעשר שני בירושלים ב"ש אומרים בכל הסלע מעות וב"ה אומרים יבשקל כסף בשקל מעות השתא כספא לגבי פריש'י מחללין ולא אמרינן כסף ראשון ולא כסף שני לגבי דהבא דחשיב מיניה מי אמרינן כסף ראשון ולא כסף שני אמר רבא ארמי' ירושלים קמוחבת שאני ירושלים דכתיב ביה זנותהו הכסף בכל אשר תאוו נפשך בכקר ובצאן תא שמע (הפורט סלע ממועות מעשר שני בית שמאי אומרים בכל הסלע מעות וב"ה אומרים בשקל כסף בשקל מעות אלא דכולי עלמא הכסף כסף ריבה ואפילו כסף שני אלא אי איתמר דרבי יוחנן ור' שמעון בן לקיש הכי איתמר חד אמר מחלוקת בסלעין על דינרין דב"ש סברי גורינן שמוא

מעשר שני שנתערבו מביא כסלע מעות ומחלל עליהם מפני שאמרנו מחללין כסף על נחשת מדוחק ופרש"י אבל לא יקח אחד מהסלעין ואמר אם מעשר הוא מוטב ואם לאו חזירו יהא מחולל עניי משום דלמא מחללין כסף על כסף אפילו מדוחק וי"ל דהתם הכפירט שרין זה כזה ולכן אין מחללין אבל מטבע שאינו חריף על החריף מחללין אי נמי מאיר דתנן (שם מ"ח) בטר דהכא דהפוסט סלע אין מחללין כסף על כסף דברי ר' מאיר וזכרמים מחזירין (לפנינו שם נחמ' מעשר שני לא נמלא ק' וע"ש כתיב' שכתב דנוסחא אחרת היסה לפניהם):

השתא כספא לגבי פריש'י פהצ"י. הא פשיטא ליה שיש חלוק בין ירושלים לחוץ לירושלים דחוק לירושלים עיקר חלול הוא פירות על פריש'י או על פלג'י כדי להקל משאו וירושלים עיקר החלול הוא כסף על פירות כדי להכילם או על פריש'י כדי לקנות בהם נזקך אצילה ולכן לא פריך מינה לנשוא קמח ולא למ"ד אף כשירות על דירין מחלוקת ופליגי אזי דהכא פירא הוי אזי לאו ולא פריך אלא למ"ד דעמיייהו דכ"ש משום כסף ראשון ולא כסף שני דלענין ראשון ושני סבור שאין לחלק בין חוץ לירושלים לחוזה לה: בבב אלף אשר תאוו נפשך. ואם תאמר והא בעינן פרי מפרי וגדולי קרקע וי"ל דלא ממעטין אלא מים ומלא אכל לא פירוטא דנפרוטה קונה נזק ואין דהו פרי מפרי: אץ